

COURSE SYLLABUS FOR DOCTORAL STUDIES

Name of the course	Field of study and its code	Faculty
History and historiography of the Lithuanian book	Communication and information S 008	Communication

Study method	Number of credits ECTS	Study method	Number of credits ECTS
Lectures		Consultations	2 ECTS
Individual work	5 ECTS	Seminars	

Course abstract

Course aim is to develop analytical understanding of Lithuanian book history and critical assessment of historiography on the basis of different theoretical access.

Course content

Object, linguistic and geographic definition and main categories of Lithuanian book history. The concepts of the book of Lithuania and Lithuanian book. The field of research problems: publishing, production, distribution, storage and use (reading) of manuscript and print books. The relation of Lithuanian book history with public, European, national, regional book history, book culture, print and manuscript media history, book studies. Sources of Lithuanian book history. A change in historiographic provisions of Lithuanian book history. Stages and traditions in German, Polish, Belarussian and Lithuanian historiography.

Manuscript and print book, periodical press, bookstores and libraries of the Grand Duchy of Lithuania (before 1795). Formation of publishing centres, genesis of publishing and distribution, and its structure. The universality of the totality of books and common needs of ethno-confessions, and models of circulation of information stipulated by them. Books and the role of reading for the development of the society. Paradigmatic solutions, historiographic assessments and interpretations of Lithuanian, Polish and Belarusian researchers.

Research on publishing, press and development of libraries in imperial Russia (1795–1915) and Kaiser Germany occupation (1915–1918). The most important means and influences of the press policy, preventive and repressive censorship. The role of book and press in a modernising society. Commercialisation and professionalization of the publishing system. The influence of press to the mentality of Lithuanian national communities and dissemination of national ideas. The most important publications and their information, communication, political and cultural role. Interaction between serials and book publishing. Prohibition of press and restrictions of publishing initiatives of national communities. The structure and features of the publishing repertoire of the period of the prohibition of press (1864–1904). The development of book under conditions of a legal national movement in early 20th c. Personal and institutional Lithuanian libraries. Historiographic evaluations and interpretations of Polish, Lithuanian and Belarusian researchers.

The role of book for education, science, culture and development of the civil society of the independent Lithuania (1918–1940). Statistics and analytics of the current press. Monitoring and research of the library research. The freedom and control of press. Book research centres formed in the Republic of Lithuania. Retrospective bibliographic and book history research of Vaclovas Biržiška and others. Historiographic works dedicated to the book of Vilnius and the development of libraries. Lithuanistic and multicultural research priorities.

The Lithuanian book under different occupations (1941–1990). The transformation of the publishing business to the state publishing sector controlled by the occupying regime. Integration of the Lithuanian publishing in the Soviet Union system. Resistance (underground, illegal, resistance, self-publishing) press. Sovietisation of the public thought, censorship and influence of Russification to publishing. Transformation of the library system, subsequent (repressive) censorship, reading control. The phenomenon of mass bibliophily. Soviet model book history research centres and research priorities. The impact of communication and information sciences on the research, achievements and

prospects of the book history of restored Lithuania.

The Lithuania Minor press under the rule of Prussia (1547–1919). The role of the Lithuanian book in the overall publishing system of the Prussian state. The structure and linguistic differentiation of the totality of books. First research on book history. A change in functions of the Lithuanian book of Lithuania Minor with the formation and strengthening of the constitutional German state. The contents and structure of the totality of books. The development of the Lithuanian book under the conditions of the division of Lithuania Minor in 1919–1940. Books and libraries as means for retention of the Lithuanian national identity. The rise and development of Lithuanian serials. Historiographic priorities in works of Lithuanian and German scientists.

Publishing initiatives of Lithuanian emigrants in West Europe (19th c.–early 20th c.). Publishing and book storage centres (archives, libraries) of Lithuanian emigrants in North and South America. Commercial and cultural publishing priorities. Diaspora's press relations with Lithuania Minor and Major by supplying Lithuanians with Lithuanian press. The structure and features of the totality of diaspora's books. Research on diaspora book, press history and development of memory institutions conducted in diasporas and Lithuania.

Study methods:

1. Individual consultations with course lecturers.
2. Individual studies of scientific literature according to the questions prepared by course lecturers.

Evaluation methods:

1. Written responses to questions raised during the examination.
2. An oral discussion on the basis of questions responded to in writing during the examination.

Course literature

Bibliotheca Litwana I: bibliologijos metraštis. Sud. Arvydas Pacevičius, Rasa Sperskienė. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2016. 568 p. ISBN 978-609-459-015-3

CICĖNIENĖ, Rima. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės rankraštinės knygos architektūra: vidinės sandaros raida. *Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka*, 2013, [t.] 2009/2010, p. 11–25.

CICĖNIENĖ, Rima. Rankraštinė knyga – istorijos šaltinis: vieno LDK kodekso istorija. *Knygotyra*, 2014, t. 63, p. 99–128. DOI: <https://doi.org/10.15388/kn.v63i0.4007>

KAUNAS, Domas. *Mažosios Lietuvos knyga: lietuviškos knygos raida 1547–1940*. Vilnius: Baltos lankos, [1996]. 746 p. ISBN 9986-813-28-X

LIETUVNINKAITĖ, Nijolė. *Kauno senoji knyga: raiška ir plėtotė 1843–1918 metais*. Vilniaus universitetas. Vilnius: Versus aureus, [2006]. 311, [1] p. ISBN 9955-699-32-9

MERKYS, Vytautas. *Knygnešių laikai, 1864–1904*. Vilnius: Valstybinis leidybos centras, 1994. 418, [3] p. ISBN 9986-09-018-0

MISIŪNAS, Remigijus. *Lietuvių išeivių knygų leidyba Vakarų Europoje 1945–1952 m.* Vilnius: Bonus animus, 2012. 303 p. ISBN 978-995-575-426-8

NARBUTIENĖ, Daiva. *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos lotyniškoji knyga XV–XVII a.* Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2004. 245, [1] p. ISBN 9955-475-83-8

NAVICKIENĖ, Aušra. *Besikeičianti knyga XIX amžiaus pirmosios pusės Lietuvoje: monografija*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2010. 384 p. ISBN 978-9955-33-526-9

NAVICKIENĖ, Aušra. The Research of the History of the Book in Lithuania: Historical Evolution and Contemporary Status. *Library History*, 2008, vol. 3, p. 189–199.

PACEVIČIUS, Arvydas. Vilniaus imperatoriškasis universitetas mokslinės informacijos gniaužtuose / The Imperial University of Vilna in the Clutches of Scholarly information. 1803–1832. Vilnius: VUL, 2022. 491 p. ISBN 978-609-07-0754- 8.

PACEVIČIUS, Arvydas. Nuo kolegijos iki akademijos: bibliotekos įkūrimas ir raida (1570–1802); Vilniaus universiteto bibliotekos rinkiniai 1803–1832; Vilniaus universiteto bibliotekos suskaldymas ir išdalijimas. Iš *Alma Mater Vilnensis: Vilniaus universiteto turtai istorijos skersvėjuose (XVI–XXI amžiai): kolektyvinė monografija*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2016, p. 1–36; 36–103; 249–254. ISBN 978-609-459-833-3

PACEVIČIUS, Arvydas. *Vienuolynų bibliotekos Lietuvoje 1795–1864 metais: dingęs knygos pasaulis*. Vilnius: Versus Aureus, 2005. 311 p. ISBN 9955-601-79-5

PACEVIČIUS, Arvydas. *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės bibliotekos: tipologija, organizacinė*

struktūra, komplektavimo strategijos: mokomasis leidinys. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2006. 69 p. ISBN 9986-19-900-X
PETREIKIS, Tomas. Professional Lithuanian serials: the history of the development of publishing and printing in 1823–1940. Iš <i>Lietuvos bibliografija. Serija B, Periodiniai leidiniai lietuvių kalba, 1823–1940 = Lithuanian Serials 1823–1940</i> . D. 1: Poligrafiniu būdu spausdinti leidiniai. K. 1: A–N. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2018, p. 48–83. ISBN 978-609-405-172-9.
STONIENĖ, Vanda. <i>Lietuvos knyga ir visuomenė: nuo spaudos draudimo iki nepriklausomybės atkūrimo, 1864–1990</i> . Vilnius: Versis aureus, 2006. 128 p. ISBN 995-56-9914-0
ZAVECKIENĖ, Žiedūnė. <i>Jaunimas istorijos skersvėjuose: Lietuvos jaunimo spauda 1918–1940 metais</i> . Vilnius: Akademine leidyba: Vilniaus universiteto leidykla, 2018. 343, [1] p. ISBN 978-9955-33-728-7

Name of consulting lecturer	Academic rank	Major works published in the last 5 years
Domas Kaunas	Prof. Habil. Dr.	KAUNAS, Domas. <i>Martynas Jankus. Tautos vienytojas ir lietuvių spaudos kūrėjas: monografija</i> . Vilniaus universitetas, Komunikacijos fakultetas, Knygotyros, mediotyros ir leidybos tyrimų katedra. – Vilnius: Vilniaus universitetas: Vilniaus universiteto leidykla, 2021. 880 p.: iliustr., portr. Santr. angl. p. 802–807, vok. p. 808–813. Asmenvardžių ir vietovardžių rodyklės: p. 836–879. ISBN 978-609-07-0630-5.
		NAVICKIENĖ, Aušra; BRAZIŪNIENĖ, Alma; CICĖNIENĖ, Rima; KAUNAS, Domas; MISIŪNAS, Remigijus; PETREIKIS, Tomas. History of publishing in Lithuania // <i>Oxford research encyclopedia of literature</i> . Oxford : Oxford University Press, 2021. ISBN 9780190201098. p. [1–65]. DOI: 10.1093/acrefore/9780190201098.013.276.
		KAUNAS, Domas; REKAŠIŪTĖ, Kotryna; STRUNGYTĖ-LIUGIENĖ, Inga. Zur geistigen Bildung, Schrift- und Buchkultur der Angehörigen der Gemeinschaftsbewegung Preußisch-Litauens // <i>Annaberger Annalen über Litauen und deutsch-litauische Beziehungen</i> , 2019, nr. 27, p. 26–61. Prieiga internetu: http://annaberger-annalen.de/jahrbuch/2019/5_Surinkimininkai_AA27.pdf
		<i>Aš esu Etmės Evė. Ieva Simonaitytė amžininkų liudijimuose: simonaitistikos šaltinių publikacija</i> . Liudijimus užrašė, rinkinį sudarė ir parengė leisti Domas Kaunas. Antroji laida. Vilnius: Vilniaus universiteto laida, 2019. 332 p. ISBN 978-609-07-0102-7
		KAUNAS, Domas. Adamo Honory’io Kirkoro knygų leidyba lietuvių kalba Rusijos imperijos įvesto lietuviškosios spaudos draudimo laikais. <i>Knygotyra</i> . 2018, t. 71, p. 71–102. DOI: https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2018.71.4
		KAUNAS, Domas. Rašytojos Ievos Simonaitytės 120-metis: atmintis, paveldas ir komunikacija.

		<p><i>Knygotyra</i>, 2018, t. 70, p. 219–261. DOI: https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2018.70.11816</p>
Remigijus Misiūnas	Prof. dr.	<p>NAVICKIENĖ, Aušra; BRAZIŪNIENĖ, Alma; CICĖNIENĖ, Rima; KAUNAS, Domas; MISIŪNAS, Remigijus; PETREIKIS, Tomas. History of publishing in Lithuania // <i>Oxford research encyclopedia of literature</i>. Oxford : Oxford University Press, 2021. ISBN 9780190201098. p. [1–65]. DOI: 10.1093/acrefore/9780190201098.013.276.</p> <p>MISIŪNAS, Remigijus. Europoje išleisti lietuviški ir lituanistiniai leidiniai JAV lietuvių spaudoje (iki 1904 m.). <i>Knygotyra</i>, 2019, t. 72, p. 206–232. DOI: https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2019.72.26</p> <p>MISIŪNAS, Remigijus. Mažos ir vidutinės knygų leidyklos šiuolaikinėje Lietuvos knygų leidybos struktūroje. <i>Knygotyra</i>, 2018, t. 71, p. 7–30. DOI: https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2018.71.1</p> <p>MISIŪNAS, Remigijus. Išėvijos bibliotekų ir skaitymo klausimai JAV lietuvių periodikoje (iki 1904 m.). <i>Knygotyra</i>, 2018, t. 70, p. 94–124.</p>
Aušra Navickienė	Prof. dr.	<p>NAVICKIENĖ, Aušra. How did the translation of Genovefa by Christoph von Schmidt become the 19th-century Lithuanian bestseller? = Kaip Christopho von Schmidto lietuviškasis Genovefos vertimas tapo devynioliktojo amžiaus bestseleriu? // <i>Knygotyra</i>. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 0204-2061. eISSN 2345-0053. 2022, t. 78, p. 80–110. DOI: 10.15388/Knygotyra.2022.78.107.</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra. Professional publishing and Lithuanian books in the first two-thirds of the 19th century in Lithuania: The case of the Zawadzki firm // <i>Roczniki biblioteczne</i>. Wrocław : Uniwersytetu Wrocławskiego Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa. ISSN 0080-3626. eISSN 2720-1023. 2021, t. 65, p. 79–95. DOI: 10.19195/0080-3626.65.5.</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra; BRAZIŪNIENĖ, Alma; CICĖNIENĖ, Rima; KAUNAS, Domas; MISIŪNAS, Remigijus; PETREIKIS, Tomas. History of publishing in Lithuania // <i>Oxford research encyclopedia of literature</i>. Oxford : Oxford University Press, 2021. ISBN 9780190201098. p. [1–65]. DOI: 10.1093/acrefore/9780190201098.013.276.</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra. Eduardas Volteris ir XX a. pradžios knygų mokslo institucionalizacija. <i>Knygotyra</i>, 2019, t. 73, p. 230–263. DOI: 10.15388/Knygotyra.2019.73.39</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra. Publishing in national languages in the 19th century: the case of the Baltic region. Iš <i>Kultura książki w humanistyce</i></p>

		<p>współczesnej. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2018, p. 163–173. ISBN 978-832-293-596-5</p>
Arvydas Pacevičius	Prof. dr.	<p>PACEVIČIUS, Arvydas. Vilniaus imperatoriškasis universitetas mokslinės informacijos gniaužtuose / The Imperial University of Vilna in the Clutches of Scholarly information. 1803–1832. Vilnius: VUL, 2022. 491 p. ISBN 978-609-07-0754- 8.</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. Kolekcje prywatne w zbiorach historycznych Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego // <i>Kolekcje prywatne w zbiorach książki dawnej : studia = Private libraries in collections of early printed books : studies</i>. T. 1 / pod redakcją Doroty Sidorowicz-Mulak i Agnieszki Franczyk-Cegły. Wrocław : Wydawnictwo Ossolineum, 2020. ISBN 9788366267442. p. 15–34.</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. Germans and the “New Enlightenment“, 1792–1832: The Case of Vilnius University Library. Iš <i>Baltisch-deutsche Kulturbeziehungen vom 16. bis 19. Jahrhundert</i>. Band II: <i>Zwischen Aufklärung und nationalem Erwachen</i>. Heidelberg: Universitätsverlag Winter GmbH Heidelberg, 2019, p. 69–88. ISBN 978-38253-6-881-4</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. Mokslinė komunikacija Vilniaus universitete 1823–1832 metais (remiantis Vilniaus universiteto bibliotekos dienynu). Iš <i>Vilniaus universitetas: tradicijų tąsa, pertrūkiai ir išradimai</i>: 2018 m. balandžio 6 d. vykusios konferencijos pranešimų pagrindu parengti straipsniai: Vilniaus universiteto leidykla, 2018, p. 27–55. ISBN 978-6090-70-041-9</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. Cultural relations between Dünaburg and Vilnius in the second half of the 18th century – beginning of the 19th century: the case of Jesuit book collections. Iš <i>Vēsture: avoti un cilvēki</i>, 2018, t. 21, p. 286–293. Prieinama internetu: https://du.lv/wp-content/uploads/2018/01/Vesture_XXI_2018_internets.pdf</p>
Rima Cicėnienė	Assist. Prof. Dr.	<p>CICĖNIENĖ, Rima. Sveikatos sodo Vilniaus nuorašas: kodikologinis tyrimas = A Vilnius transcript of the Health Garden : a codicological study // <i>Knygotyra</i>. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 0204-2061. eISSN 2345-0053. 2021, t. 77, p. 87–170. DOI: 10.15388/Knygotyra.2021.77.91.</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra; BRAZIŪNIENĖ, Alma; CICĖNIENĖ, Rima; KAUNAS, Domas; MISIŪNAS, Remigijus; PETREIKIS, Tomas. History of publishing in Lithuania // <i>Oxford research encyclopedia of literature</i>. Oxford : Oxford University Press, 2021. ISBN 9780190201098. p. [1–65]. DOI:</p>

		<p>10.1093/acrefore/9780190201098.013.276.</p> <p>CICĖNIENĖ, Rima. LMAVB informacijos išteklių fondo valdymas: tradicija, ypatybės, problemos ir perspektyvos. <i>Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka</i>, 2020, t. 9, p. 145–181.</p> <p>CICĖNIENĖ, Rima. Rankraštinė Jano Hevelijaus Selenografija Vilniuje. <i>Knygotyra</i>, 2019, t. 72, p. 34–61. DOI: https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2019.72.20</p>
Tomas Petreikis	Assist. Prof. Dr.	<p>NAVICKIENĖ, Aušra; BRAZIŪNIENĖ, Alma; CICĖNIENĖ, Rima; KAUNAS, Domas; MISIŪNAS, Remigijus; PETREIKIS, Tomas. History of publishing in Lithuania // <i>Oxford research encyclopedia of literature</i>. Oxford : Oxford University Press, 2021. ISBN 9780190201098. p. [1–65]. DOI: 10.1093/acrefore/9780190201098.013.276.</p> <p>PETREIKIS, Tomas. Socialdemokratiinių organizacijų pagrindinė spauda Šiauliuose 1904–1914 metais. <i>Knygotyra</i>. 2021, t. 77, p. 236–276. https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2021.77.94</p> <p>PETREIKIS, Tomas; DAPKIEVICZ, Jolanta. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės lenkų kalba XVI a. antroje pusėje. Iš <i>XVI a. Lietuvos knygos lenkų kalba: kontrolinis sąrašas; mokslo studija; XVII–XVIII a. taisyrai ir papildymai</i>. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2020, p. 18–59. ISBN 978-609-405-206-4</p> <p>PETREIKIS, Tomas. Tarptautinių daugiakalbių lietuviškųjų periodinių leidinių leidyba (1904–1940). <i>Knygotyra</i>, 2019, t. 72, p. 233–254. DOI: https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2019.72.27</p> <p>PETREIKIS, Tomas. Professional Lithuanian serials: the history of the development of publishing and printing in 1823–1940. Iš <i>Lietuvos bibliografija. Serija B, Periodiniai leidiniai lietuvių kalba, 1823–1940 = Lithuanian Serials 1823–1940</i>. D. 1: Poligrafiniu būdu spausdinti leidiniai. K. 1: A–N. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2018, p. 48–83. ISBN 978-609-405-172-9.</p>

Approved by the Doctoral Committee of the field of Communication and Information of the Social Sciences area on 19 December 2022, minutes of the meeting No. (7.17 E) 15600-KT-518

Chair of the Committee Prof. Dr. Aušra Navickienė